MINISTERUL FINANȚELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Data aplicării
semnăturii electronice nr. ***06/2-07-53***

La nr. _____

Privind elaborarea și prezentarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029

Președintelui raionului
Primarului general
al municipiului Chișinău
Primarului municipiului Bălți
Bașcanului UTA Găgăuzia
Direcțiilor finanțe a UAT

În temeiul prevederilor art.50 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și art.20 alin.(3) al Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale (cu modificările și completările ulterioare), Ministerul Finanțelor remite particularitățile privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor de buget pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029 (se anexează), și pot fi accesate pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor la adresa https://www.mf.gov.md/ro/buget/circulara-bugetară.

La elaborarea proiectelor de buget și a estimărilor respective, Direcțiile finanțe a UAT vor conlucra cu Direcțiile generale de administrare fiscală regionale Nord, Sud, Centru și Chișinău din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Direcțiile și secțiile subordonate consiliilor raionale, precum și cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întîi.

Proiectele bugetelor locale pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029, inclusiv formularele, calculele și notele explicative solicitate, se vor prezenta de către autoritățile administrației publice locale, conform cerințelor stipulate în particularitățile respective, în format electronic (PDF), confirmate prin aplicarea semnăturii electronice a șefului Direcției (secției) finanțe a UAT, pînă la data de ***09 decembrie curent***, la adresa: cancelaria@mf.gov.md.

Ministrul finanțelor

Digitally signed by Belous Victoria
Date: 2026.11.12 13:48:56 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Victoria BELOUS

Executor: Natalia Tabacaru
tel.: (022) 26-26-19
e-mail: natalia.tabacari@mf.gov.md

Anexă
la circulara MF nr.06/2-07-53

Particularitățile privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor locale pentru anul 2027 și a estimărilor pe anii 2028-2029

I Dispoziții generale

1. Prezentele particularități au fost elaborate în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale.

2. Scopul acestora este informarea autorităților administrației publice locale (în continuare – APL) despre politica statului în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare, particularitățile specifice de stabilire a relațiilor interbugetare, limitele de transferuri de la bugetul de stat la bugetele locale, precum și cerințele și particularitățile de elaborare și prezentare a proiectelor de buget de către APL pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029.

3. În contextul reformei administrației publice locale, menționăm că proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, elaborat de Cancelaria de Stat, a parcurs etapa consultărilor publice desfășurate în perioada octombrie-noiembrie 2026 și se află în prezent la etapa avizării interinstituționale. Ulterior definitivării, proiectul urmează să parcurgă procedurile de promovare și aprobare de către Guvern, precum și de examinare și adoptare de către Parlament. Noua structură administrativ-teritorială este preconizată să intre în vigoare după alegerile locale generale din anul 2027.

În paralel, se promovează și proiectul de lege pentru ajustarea cadrului normativ privind administrația publică locală în contextul reformei administrativ-teritoriale. Drept urmare, adaptarea competențelor, a modului de organizare și a mecanismelor de finanțare a autorităților administrației publice locale, precum și a cadrului normativ sectorial se va realiza ulterior adoptării acestor proiecte de legi, până la intrarea în vigoare a noii organizări administrativ-teritoriale.

Prin urmare, elaborarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2027, precum și a estimărilor pentru 2028-2029 se va efectua în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.

4. APL vor elabora proiectul de buget pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029 având drept obiectiv prioritar consolidarea disciplinei bugetar-fiscale, precum și asigurarea unei gestionări responsabile, eficiente și sustenabile a finanțelor publice.

5. Proiectul bugetului pentru anul 2027 și estimările bugetare pentru anii 2028-2029 se vor elabora și prezenta de către APL:

- în conformitate cu Clasificația bugetară, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.208/2015, disponibilă pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor la adresa*: http://mf.gov.md/ro/buget/informații-cu-caracter-metodologic/clasificația-bugetară;*
- în conformitate cu prevederile Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.124/2023, disponibil pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor la adresa: *http://mf.gov.md/ro/buget/informații-cu-caracter-metodologic/setul-metodologic*;
- în modulul SI „Planificarea bugetului”, accesibil în cadrul SI „Cabinetul electronic al autorității/instituției bugetare” (în continuare – SI ”CEIB”.

II Prognoza principalilor indicatori macroeconomici pe termen mediu

6. În procesul elaborării proiectelor de buget, APL se vor conduce de prognoza principalilor indicatori macroeconomici, elaborată în baza previziunilor macroeconomice ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării din luna august curent, care se conțin în *anexa nr.1 la prezenta circulară.*

III Obiectivele politicii în domeniul veniturilor pe termen mediu și particularitățile specifice de estimare a unor tipuri de venituri

7. La elaborarea propunerilor de buget la partea de venituri, APL se vor ghida de *cap. IV și VII din Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului.*

8. Prognoza veniturilor bugetelor locale pe anii 2027–2029 se va efectua reieșind din:

- prevederile legislației fiscale în vigoare, ținând cont de prevederile Legii nr.247/2026 pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale);
- deciziile autorităților reprezentative și deliberative a UAT, în partea ce ține de competențele proprii în domeniul impozitelor, taxelor și a altor venituri locale;
- analiza bazei fiscale pe fiecare UAT (recomandabil cel puțin 2-3 ani anteriori), separat pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări la buget.

9. Serviciul Fiscal de Stat va prezenta Direcțiilor finanțe a UAT/unitatea financiară a APL informația necesară pentru elaborarea proiectului de buget pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029, în baza Ordinului nr.158/2019 cu privire la aprobarea informațiilor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat autorităților publice locale în scopul elaborării proiectelor bugetelor locale, precum și altă informație necesară în acest scop.

10. Rezultatele estimărilor veniturilor vor fi sintetizate în ***formularele nr.1-3*** anexate la prezenta circulară. Formularele menționate vor fi accesibile pentru introducere doar în cadrul Direcției finanțe a UAT, cu rolul în sistem „Reader GFD" în modulul „Trezoreria" (Trez2), accesînd meniul „Darea de seamă", submeniul „ProVin" (pe fiecare buget local de nivelul întâi, buget raional/central UTA Găgăuzia și buget municipal Chișinău și Bălți).

11. Impozitul pe venitul persoanelor fizice *(în continuare - IVPF)*

La capitolul impozitul pe venit persoanelor fizice pentru anii 2027-2029, se va utiliza cota unică la impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 12%, stabilită în art.15 al Codului fiscal.

Totodată, începând cu anul 2027 se prevede majorarea cuantumului scutirilor pentru persoanele fizice.

Astfel, la estimarea sumei IVPF se recomandă aplicarea următoarelor cote și scutiri pentru persoanele fizice:

	2026 actual	2027 proiect	2028 estimat	2029 estimat
1	2	3	4	5
Cotele impozitului pentru venitul persoanelor fizice (%)	12	12	12	12
Scutirea personală (lei)	29 700	**40 020**	**40 020**	**40 020**

	2026 actual	2027 proiect	2028 estimat	2029 estimat
1	2	3	4	5
	(pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000 lei anual)	**(pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000 lei anual)**	**(pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000 lei anual)**	**(pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000 lei anual)**
Scutirea personală majoră (lei)	34 620	**46 680**	**46 680**	**46 680**
Scutirea soț/soție majoră	21 780	21 780	21 780	21 780
Scutirea pentru persoanele întreținute (lei)	9 900	**11 040**	**11 040**	**11 040**
Scutirea pentru persoane întreținute cu dizabilități	21 780	21 780	21 780	21 780
Prima de asigurare medicală obligatorie (din venit, %)	9,0	9,0	9,0	9,0

Notă: Cotele impozitului pe venit și scutirile aplicate persoanelor fizice se vor concretiza anual, concomitent cu aprobarea politicii fiscale pe anul corespunzător.

Calculele la IVPF pe anii 2027-2029 de către APL se vor efectua reieșind din încasările estimate pe anul bugetar în curs, înmulțite la creșterea prognozată a fondului de remunerare a muncii pe republică, în termeni nominali pe anul respectiv.

La repartizarea IVPF între bugetele locale de nivelul întâi, bugetele locale de nivelul al doilea și bugetul de stat, se vor utiliza cotele de defalcare pe tipuri de administrații locale, prevăzute în art.5 al Legii nr.397/ 2003 privind finanțele publice locale.

Începând cu 1 ianuarie 2027, prin Legea nr.247/2026 pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), se prevede:

✓ impozitarea veniturilor persoanelor fizice rezidente:

- câștigurile de la campanii promoționale, în cazul în care fiecare câștig depășește 10 000 lei (la moment pragul este mărimea scutirii personale);
- dividende aferente perioadelor fiscale de până la 1 ianuarie 2008, plătite persoanelor fizice rezidente;
- venituri din royalty ale persoanelor fizice de 60 de ani și peste, din domeniul literaturii, artei și științei;
- plățile angajatorului pentru testarea și vaccinarea salariaților împotriva SARS-CoV-2.

✓ Abrogarea reducerii de 50% pentru determinarea impozitului pe venit din creșterea de capital (se va aplica cota unica 12% la toată sumă a câștigului).

✓ Majorarea cotei impozitului pe venit, de la 6% la 12%, în cazul donațiilor efectuate de către persoanele juridice către persoanele fizice sub formă de mijloace financiare.

✓ Acordarea dreptului persoanelor fizice de a deduce cheltuieli pentru serviciile medicale contractate de la mai mulți furnizori, în limita unui salariu mediu.

✓ Acordarea dreptului persoanelor fizice, pe lângă cheltuielilor suportate pentru învățământul propriu sau al copiilor, de a deduce cheltuieli pentru serviciile destinate practicării activităților sportive, în limita de 20 000 de lei cumulativ.

✓ Acordarea dreptului persoanei fizice de a diminua baza impozabilă pentru determinarea creșterii de capital cu cheltuielile de reparație a bunului imobil, cu condiția ca acestea să fie confirmate documentar (facturi și dovada achitării).

✓ Introducerea unui prag de 100 de lei sub care o datorie restantă la impozitul pe venit a persoanelor fizice nu mai blochează dreptul de desemnare procentuală a impozitului pe venit 2%.

✓ Flexibilizarea condițiilor de confirmare a „locuinței de bază” în vederea determinării creșterii de capital, urmare a înstrăinării acesteia.

Totodată, prin *Legea nr.318/2025 pentru modificarea unor acte normative (domeniul fiscal*), începând cu 01.07.2026, a fost abrogat regimul special aplicat angajaților din domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi.

Prin urmare, în cazul în care contribuabilul are intenția de a desfășura activitatea în domeniul taxi, acesta urmează să se încadreze în alte regimuri fiscale existente, ori să încheiei contract individual de muncă sau un alt contract civil, în baza căruia veniturile vor fi impuse cu impozite salariale.

12. Impozitul pe venitul persoanelor juridice *(în continuare - IVPJ)*

La capitolul impozitul pe venit persoanelor juridice pentru anii 2027-2029, se va utiliza cota generală a impozitului pe venit în mărime de 12%, stabilită în art.15 al Codului fiscal.

Totodată, începând cu perioada fiscală 2027 se prevede:

✓ majorarea cotei impozitului pe venit, de la 7% la 12% pentru venitul obținut de către gospodăriile țărănești;

✓ majorarea cotei impozitului pe venit de la 12% la 18% pentru venitul obținut de către instituțiile financiare, măsură aplicabilă doar pentru perioada fiscală 2027.

✓ extinderea termenului de amânare a achitării impozitului pe venit în cazul nedistribuirii profiturilor, până la perioada fiscală 2029 inclusiv, concomitent cu majorarea pragului de eligibilitate a companiilor, de la 100 mil.lei din cifra de afaceri sau totalul activelor până la 200 mil.lei din cifra de afaceri sau totalul activelor.

✓ reducerea pragului veniturilor din consultanță pentru afaceri și management, peste care nu se mai poate aplica cota de 4% (de la 60% din rulaj la 25% din rulaj). Respectiv, peste noul prag de 25% din rulaj, contribuabilii nu mai pot aplica regimul special de impozitare cu cota de 4% pentru veniturile din consultanță pentru afaceri și management, fiind obligați să treacă la regimul general de impozitare.

✓ impozitarea instituțiilor de învățământ private pe principii generale (12% cota impozitului pe venit), fără a ține cont de statutul juridic a acestora (SRL, ONG).

13. Taxa pe valoarea adăugată (în continuare TVA)

Pentru estimarea încasărilor din TVA aferente perioadei 2027-2029, se vor lua în considerare următoarele cote de impozitare:

- cota-standard - 20%;
- cotele reduse - 12% și 8%, aplicabile anumitor categorii de mărfuri.

Totodată, la estimarea încasărilor din TVA pentru perioada menționată, va fi luat în considerare noul mecanism de aplicare a TVA asupra coletelor poștale care conțin bunuri procurate prin intermediul platformelor electronice.

Astfel, începînd cu data de 1 noiembrie 2026, pentru fiecare colet poștal, indiferent de valoarea acestuia, se va aplica cota TVA de 20%, la valoarea coletului.

Începând cu data de 1 ianuarie 2027, suplimentar la TVA aplicată coletelor poștale, se va percepe o taxa unică de procesare în cuantum de 12 lei pentru fiecare colet, achitată de către persoana fizică în calitate de cumpărător, la momentul ridicării coletului.

Cotele TVA aplicabile în anii 2027-2029, conform modificărilor operate prin Legea 247/2026 pentru modificarea unor acte normative (simplificarea legislației fiscale și vamale), *se conțin în anexa nr.2 la prezenta circulară.*

14. Accize

Cotele accizelor sunt stabilite pe o perioadă de 3 ani (calendarul fiscal), prin majorarea acestora cu 10%, în vederea ajustării treptate a nivelului de impozitare și asigurării predictibilității politicii fiscale.

Totodată, pentru anumite categorii de produse din tutun sunt prevăzute majorări diferențiate ale cotelor accizelor, după cum urmează:

- **pentru produse din tutun**, cu excepția celor încadrate la poziția tarifară ex.2404, cota accizei va crește cu 20% pentru anul 2027 și cu 15% pentru perioada 2028 – 2029;

- **pentru produsele încadrate la poziția tarifară ex.2404,** cota accizei va crește cu 15% pentru anul 2027 și cu 10% pentru perioada 2028 – 2029.

În cazul produselor încadrate la poziția tarifară 240311000 (tutun pentru pipă), se prevede calcularea accizei proporțional cu procentul de tutun din compoziția produsului, stabilit de producător, prin aplicarea la acest procent a cotei accizei stabilite pentru anul de gestiune la poziția tarifară 2403.

De asemenea, pentru motorină este prevăzută o majorare mai accentuată a cotei accizei de 20%, în vederea accelerării procesului de aliniere la nivelurile minime de impozitare aplicabile în Uniunea Europeană, precum și a realizării obiectivelor de politică fiscală și de mediu aferente consumului de produse energetice.

Cotele accizelor aplicabile în anii 2027-2029, conform modificărilor operate prin Legea 247/2026 pentru modificarea unor acte normative (simplificarea legislației fiscale și vamale) *se conțin în anexa nr.3 la prezenta circulară.*

15. Veniturile proprii ale UAT

15.1 *Impozitul pe venit obținut din activități independente*

Prezentul regim fiscal se aplică numai activităților independente în domeniul comerțului cu amănuntul (cu excepția mărfurilor supuse accizelor).

Cota impozitului pe venit va constitui 1% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin de 3000 lei anual. Pentru trimestrele I–III se achită 1% din vânzările efectuate pentru fiecare trimestru, dar nu mai puțin de 750 de lei. În avizul de plată pentru trimestrul IV se recalculează suma impozitului pe venit aferent perioadei fiscale, cu stabilirea diferenței aferente impozitului pe venit corespunzător vânzărilor efectuate pe parcursul anului fiscal și suma impozitului pe venit calculată pentru trimestrele I–III.

Totodată, prin *Legea nr.54/2026 pentru modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997 (atribuirea codului fiscal comerciantului independent*), s-a stabilit că, începând cu 01.07.2026, nu se vor înregistra noi subiecții impunerii care desfășoară activități independente în domeniul comerțului.

Respectiv, la estimarea încasărilor, se recomandă luarea în considerare doar acelor comercianți independenți, care au fost înregistrați la Serviciul Fiscal de Stat până la data de 1 iulie 2026.

15.2 *Impozitul pe proprietate*

La estimarea încasărilor impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare și la efectuarea calculelor pe tipuri de impozite și înlesniri fiscale, se va ține cont de prevederile Titlului VI al Codului fiscal, Legii nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI al Codului fiscal, datele evidenței fiscale, datele Cadastrului funciar pe UAT respective, deciziile organelor reprezentative și deliberative privind mărimea cotelor stabilite la aceste impozite, precum și datele serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor.

Începând cu 1 ianuarie 2027, în partea ce ține de impozitul pe bunurile imobiliare se prevăd următoarele modificări operate prin Legea nr.247/2026 pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale):

- ✓ impozitul pe bunurile imobiliare se va calcula după valoarea estimată și pentru terenurile agricole fără construcții;
- ✓ pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri) din localitățile rurale – se vor aplica prevederile Codului fiscal;
- ✓ pentru terenurile destinate fondului apelor – cota impozitului funciar se va stabili de către autoritățile reprezentative și deliberative ale administrației publice locale pentru 1 hectar;
- ✓ pentru terenurile destinate fondului forestier – cota impozitului funciar se va stabili de către autoritățile reprezentative și deliberative ale administrației publice locale pentru 1 hectar;
- ✓ autoritatea deliberativă a administrației publice locale va avea obligație să adopte anual decizia privind stabilirea cotelor concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare, în condițiile și în termenele prevăzute de legislație.

În cazul în care autoritatea deliberativă nu va adopta decizia în termenul stabilit de legislație sau în cazul în care decizia adoptată va fi anulată prin hotărâre judecătorească definitivă, pentru anul fiscal următor se vor aplica cotele minime ale impozitului pe bunurile imobiliare.

Valorile estimate ale bunurilor imobile determinate în urma lucrărilor de evaluare și reevaluare generală în scopul impozitării se pun în aplicare începând cu 1 ianuarie 2027.

***15.3** Impozit privat*

Începând cu 1 ianuarie 2027 va fi abrogat impozit privat, care presupune o plată obligatorie percepută în legătură cu privatizarea bunurilor proprietate publică, în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă, ca urmare a modificărilor operate prin *Legea nr.247/2026 pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale).*

***15.4** Taxa pentru resursele naturale*

Calculul încasărilor de la taxele pentru resursele naturale se vor întocmi conform cotelor prevăzute în Titlul VIII al Codului fiscal „Taxele pentru resursele naturale".

***15.5** Taxa pentru patenta de întreprinzător*

Calculul încasărilor pentru patenta de întreprinzător se va întocmi conform cuantumului taxei lunare prevăzut în anexa la Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător.

***15.6** Încasările din arenda terenurilor și locațiunea bunurilor domeniului privat al UAT*

La estimarea încasărilor de la toate tipurile de locațiune a patrimoniului public ale APL, se vor utiliza mărimile tarifelor de bază pentru chirie, prevăzute în anexa nr.9 la Legea bugetului de stat pe anul 2026 nr.322/2025, precum și deciziile autorităților reprezentative și deliberative privind mărimea tarifelor stabilite.

În ceea ce privește redevența anuală prevăzută la art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova, aceasta urmează a fi determinată în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, ținând cont de valoarea terenului stabilită conform mecanismului prevăzut de cadrul normativ aplicabil. Totodată, cuantumul redevenței nu poate fi mai mic decât valoarea de piață a terenului, estimată în baza raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu prevederile Legii nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare.

***15.7** Taxele locale*

În baza prevederilor Titlului VII al Codului fiscal „Taxele locale", consiliile locale vor decide asupra aplicării taxelor locale prevăzute în art.289 al Codului fiscal. Respectiv, la estimarea cuantumului taxelor locale, se vor lua în considerare cotele concrete care au fost adoptate de către organele reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2026 sau/și proiectele cotelor pe anii 2027-2029.

✓ Începând cu 1 ianuarie 2027 a fost revizuit spectrul scutirilor de la plata taxelor locale, fiind abrogată scutirea aplicată de către persoanele care practică activități de pompe funebre și acordă servicii similare, inclusiv care confecționează sicrie, coroane, flori false, ghirlande în cazul taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servici, ca urmare a modificărilor operate prin *Legea nr.247/2026 pentru modificarea unor acte normative (simplificarea legislației fiscale și vamale)*.

Prin urmare, la estimarea încasărilor de la taxe locale, APL urmează să determine cuantumul taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii care va fi aplicată de către persoanele menționate.

La stabilirea cotelor concrete ale taxelor locale prevăzute la art. 289 alin. (2), autoritățile administrației publice locale urmează să garanteze respectarea următoarelor principii:

a) previzibilitatea – cotele taxelor locale se aprobă cu cel puțin 30 de zile înainte de începutul anului fiscal și nu pot fi majorate pe parcursul acestuia;

b) transparența decizională – consultarea publică a proiectelor de decizie se asigură cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de aprobare;

c) proporționalitatea – cotele se stabilesc în funcție de criterii economice locale verificabile, precum suprafața, zonarea și tipul de activitate, evitându-se o sarcină fiscală disproporționată.

✓ Prin prisma legii menționate, în cazul taxei pentru unitățile comerciale şi/sau de prestări servicii; taxei pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor,

orașelor și satelor (comunelor); taxei pentru parcare; taxei pentru dispozitivele publicitare, acestea se vor calcula:

a) în cazul obiectelor impunerii care urmează a fi supuse procedurii de notificare – din data indicată în notificarea privind inițierea activității, depusă în condițiile legii, și până la data notificării încetării activității de către deținător sau până la data suspendării/anulării/radierii activității de către organele abilitate, în modul stabilit de legislația în vigoare;

b) în cazul obiectelor impunerii care urmează a fi supuse procedurii de autorizare – din data de început a termenului de valabilitate a autorizației și până în data de sfârșit a acestuia sau până în data suspendării/anulării valabilității autorizației de către organele abilitate, în modul stabilit de legislația în vigoare.

În scopul verificării termenelor de valabilitate a autorizațiilor/notificărilor, autoritățile emitente de autorizații și cele care recepționează notificări asigură accesul organelor cu funcții de control la resursele informaționale în domeniul respectiv. Pentru autorizațiile/notificările depuse/înregistrate în Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP), accesul organelor cu funcții de control la informația respectivă este asigurat de către gestionarul sistemului.

✓ Începând cu perioada fiscală 2027, la calcularea taxei pentru cazare, organele reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale vor ține cont de modificarea bazei impozabile pentru determinarea taxei de cazare, care va constitui numărul de unități de taxare aferente serviciilor de cazare efectiv prestate de structurile cu funcții de cazare, ca urmare a modificărilor operate prin *Legea nr.247/2026 pentru modificarea unor acte normative (simplificarea legislației fiscale și vamale).*

Cota taxei urmează a fi stabilită în MDL pentru fiecare unitate de taxare. O unitate de taxare reprezintă ocuparea unui spațiu de cazare pentru o noapte, indiferent de numărul persoanelor cazate. Rezervările anulate și cazurile de neprezentare pentru care serviciul de cazare nu a fost efectiv prestat nu se includ în baza impozabilă.

✓ Autoritățile administrației publice locale adoptă anual decizia privind stabilirea cotelor concrete ale taxelor locale, în condițiile și în termenele prevăzute de legislație. În cazul în care autoritatea deliberativă nu adoptă decizia în termenul stabilit de legislație sau în cazul în care decizia adoptată este anulată prin hotărâre judecătorească definitivă, pentru anul fiscal următor se aplică cotele concrete ale taxelor locale stabilite pentru anul fiscal precedent.

De asemenea, la estimarea cuantumului taxelor locale, se vor lua în considerare cotele concrete care au fost adoptate de către autoritățile administrației publice locale pentru anul 2026 sau/și proiectele cotelor pe anii 2027-2029.

15.8 *Impozitul unic din activitatea antreprenorilor independenți (freelanceri)*

La estimarea încasărilor din impozitul unic aferent activității antreprenorilor independenți (freelanceri) se vor avea în vedere prevederile Capitolului 10^4 din Titlul II al Codului fiscal „Regimul fiscal al antreprenorilor independenți”, introduse prin Legea nr. 228/2025 și aplicabile începând cu 1 ianuarie 2026.

Prezentul regim fiscal se aplică exclusiv activităților economice independente desfășurate în domeniul prestării serviciilor. Estimările vor fi fundamentate ținând cont de numărul contribuabililor înregistrați și de evoluția bazei impozabile aferente activităților economice independente desfășurate în domeniul prestării serviciilor.

Cota impozitului unic constituie 15% din venitul obținut din activitatea economică independentă în domeniul prestării serviciilor, în cazul în care venitul anual nu depășește 1 200 000 lei. Pentru partea din venitul anual care depășește acest plafon se aplică o cotă de 35%.

15.9 Alte venituri prevăzute de legislație

Prognoza altor încasări și taxe se va efectua în baza analizei dinamicii încasărilor pe anul 2026 și estimărilor pe anul 2027 și a altei informații relevante.

16. UTA Găgăuzia va estima veniturile pe anii 2027-2029 pentru toate tipurile de impozite și taxe (IVPJ, TVA, accize) conform prevederilor Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale. Informațiile necesare pentru elaborarea propunerilor de buget la partea de venituri pot fi solicitate de la Direcția generală administrare fiscală SUD.

IV Sumarul politicilor și priorităților în domeniul cheltuielilor publice pentru următorul an bugetar și pe termen mediu

17. Competențele în efectuarea cheltuielilor bugetelor locale pe domenii de activitate sunt delimitate prin Legea privind administrația publică locală nr.436/2006 și Legea privind descentralizarea administrativă nr.435/2006.

18. Conform cadrului legal, autoritățile/instituțiile bugetare sunt obligate să utilizeze resursele bugetare în mod econom, eficient și eficace. Resursele financiare disponibile urmează să fie direcționate la programe de importanță majoră, se vor întreprinde măsuri de îmbunătățire a managementului programelor existente de cheltuieli pentru identificarea unor economii și redistribuirea resurselor existente către cele mai prioritare programe de cheltuieli, fără admiterea de datorii creditoare și blocaje financiare.

19. În procesul de elaborare a proiectelor de buget autoritățile publice locale urmează să asigure realizarea recomandărilor Curții de Conturi din rapoartele de audit asupra conformității procesului bugetar și gestionării patrimoniului public pe bugetele locale și a constatărilor efectuate în rezultatul inspectării financiare de către Inspectoratul Control Financiar de Stat.

20. Estimările de cheltuieli ale autorităților APL urmează să fie planificate strict în limita volumului de resurse disponibile.

21. Întru asigurarea continuității reformelor din domeniul bugetar-fiscal, se impun următoarele cerințe față de autorități/instituții - beneficiari de alocații:

– asigurarea acurateței în procesul de planificare bugetară prin îmbunătățirea procedurilor de analiză a impactului politicilor publice și corelarea programelor de cheltuieli cu prioritățile din documentele strategice (naționale, sectoriale, locale);

– îmbunătățirea eficienței și eficacității utilizării resurselor prin focusarea pe rezultate și sporirea calității serviciilor publice prestate în raport cu obiectivele stabilite, inclusiv prin fortificarea mecanismelor de raportare pe indicatorii de performanță (programe/subprograme);

– asigurarea unui control strict asupra nivelului angajărilor în sectorul bugetar pentru a evita obligații pecuniare viitoare fără acoperire cu resurse;

– implementarea unor procese de planificare și management al investițiilor publice în vederea ameliorării eficienței cheltuielilor capitale publice, inclusiv a celor atrase din exterior prin diverse programe.

22. La estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2027 și a estimărilor pe anii 2028-2029, APL urmează să se conducă de:

– actele normative și legislative, strategiile și programele care reglementează activitatea autorităților APL și a ramurilor (domeniilor) respective;

– actele normative care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii;

– angajamentele contractuale de cheltuieli asumate în anii precedenți cu impact financiar asupra anilor planificați (majorarea salariilor în anii precedenți, rambursarea împrumuturilor angajate pe termen lung, angajamentele contractuale cu donatori externi în cadrul proiectelor finanțate din surse externe, rambursarea împrumuturilor recreditate, serviciul datoriei interne și externe, etc.);

– performanța atinsă și evoluția reformelor promovate/demarate în cadrul ramurilor (schimbări instituționale);

– respectarea priorităților în alocarea cheltuielilor;

– cadrul normativ care reglementează prestarea serviciilor contra plată, precum și veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare.

23. Proiectul de buget pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029 la compartimentul ***„Cheltuieli de personal”,*** se vor elabora de către autoritățile administrației publice locale, ținând cont de următoarele particularități:

23.1. Pentru anul 2027 se va menține moratoriul asupra funcțiilor vacante, cheltuielile de personal urmând a fi planificate reieșind din necesitatea acoperirii personalului efectiv încadrat. Totodată, pentru anii 2028-2029 similar se va estima necesarul de mijloace pentru numărul efectiv încadrat de unități de personal, cu menținerea moratoriului pentru funcțiile vacante.

23.2. La estimarea cheltuielilor de personal per ansamblu, autoritățile publice locale se vor conduce de limitele calculate de Ministerul Finanțelor pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială. Limitele respective vor fi comunicate ulterior, avînd în vedere că la etapa actuală acestea se află în proces de revizuire.

23.3. Pentru anii 2027-2029 cheltuielile de personal se vor calcula reieșind din următoarele valori de referință:

Categoriile de angajați	**Estimat 2027-2029**
- angajaților din sectorul bugetar, în conformitate cu prevederile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.	4200
Valori de referință derogatorii:	
- personalul medical, inclusiv cu statut special, cu excepția conducătorului și adjunctului/locțiitorului acestuia, din cadrul autorităților/instituțiilor medicale, din instituțiile de asistență socială și spitalul penitenciar, care beneficiază de sporul cu caracter specific prevăzut la art. 17 alin. (2) pct. 3) lit. b), prima liniuță din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; - personalul artistic, de creație și de conducere artistică din domeniul artei coregrafice (baletului) din cadrul Teatrului Național de Operă și Balet;	4700

Se atenționează că autoritățile bugetare nu vor admite redistribuirea, inclusiv prin diminuare, către alte articole de cheltuieli a limitelor aprobate pentru cheltuielile de personal.

24. Începând cu 01 ianuarie 2027, pentru toți angajați, inclusiv din sectorul public, cota contribuțiilor sociale de stat obligatorii se va stabili în mărimea de 24% la suma salariilor și recompenselor calculate lunar.

25. La planificarea cheltuielilor pentru plata mărfurilor și serviciilor se va ține cont de tarifele curente, precum și de necesitatea aplicării unui regim strict de economie, un accent deosebit fiind pus și pe îmbunătățirea procedurilor de achiziții publice.

26. Autoritățile administrației publice locale la etapa de planificare a bugetelor locale urmează să prevadă alocații necesare pentru realizarea funcțiilor, ținându-se cont de respectarea priorităților în alocarea cheltuielilor, precum: **angajamentele de deservire a datoriei UAT, cheltuielile de personal, cheltuielile pentru servicii energetice și comunale și servicii informaționale și de telecomunicații**. La alocarea cheltuielilor din contul transferurilor cu destinație specială, la fel **se va respecta prioritatea acoperirii integrale a costurilor aferente cheltuielilor de personal,** în conformitate cu prevederile art.8 din Legea 397/2003 privind finanțele publice locale.

27. Costurile generate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar aferente domeniilor proprii de activitate țin de competența APL și urmează a fi acoperite integral din contul bugetelor locale.

V Particularităţi specifice de stabilire a relațiilor interbugetare și limitele de transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale

28. Sumele ***transferurilor cu destinație generală*** de la bugetul de stat sunt calculate pe bază de formulă, distinctă pentru fiecare UAT de nivelul întâi și nivelul al doilea, pe baza datelor din ultimul an pentru care există execuție bugetară definitivă.

29. Transferurile cu destinație generală pentru anul 2027, au fost calculate reieșind din proporția de 54,9% din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale și parametrul de divizare (Pd) – 18,0% în cele două fonduri, de echilibrare a bugetelor locale de nivelul întâi (FEB1) și de nivelul al doilea (FEB2), în baza alin.28) de la art.VIII din Legea nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma ”Restart în educație”).

Estimările pentru anii 2028-2029 au fost efectuate reieșind din proporția de 51,46% din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale și parametrul de divizare (Pd) – 18,0% în cele două fonduri menționate supra, avînd la bază Legea nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma ”Restart în educație”) prin care se modifică art.11 din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2027.

30. ***Transferurile cu destinație generală*** de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2027 și estimările pe anii 2028-2029 au fost calculate în baza informației privind numărul populației cu reședință obișnuită în profil teritorial la data de 01.01.2026, conform datelor preliminare determinate în baza soldului migrației internaționale preliminare a anului 2025, oferită de către Biroul Național de Statistică.

31. ***Limitele transferurilor cu destinație generală*** de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2027 și estimările pe anii 2028-2029 se conțin în ***anexa nr.4*** la prezenta circulară. Totodată, după necesitate, calculul transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat la bugetele locale pentru anii 2027-2029 poate fi consultat pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor la adresa: http://mf.gov.md/ro/buget/circulara-bugetară.

32. Pentru anii 2027-2029, bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău) vor beneficia și de ***alte transferuri cu destinație generală*** de la bugetul de stat pentru asigurarea cu resurse a domeniului propriu de activitate aferent infrastructurii drumurilor publice locale.

33. Sumele transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat către bugetele locale de nivelul întâi pentru infrastructura drumurilor comunale și a străzilor sunt calculate și distribuite proporțional numărului populației cu reședință obișnuită din teritoriul unității administrativ-teritoriale respective, prezentate de către Biroul Național de Statistică la situația din 01.01.2026, în cuantum de 100% din volumul total al taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, inclusă în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2027.

Mijloacele aferente bugetelor satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special sunt virate la bugetul central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special.

34. ***Limitele transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat pentru asigurarea cu resurse a domeniului propriu de activitate aferent infrastructurii drumurilor publice locale*** de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2027 și estimările pe anii 2028-2029, se conțin în ***anexa nr.5*** la prezenta circulară.

35. Pentru anii 2027-2029 (până în anul 2030 inclusiv) or. Leova și comuna Călinești, raionul Fălești vor beneficia de ***transferuri cu destinație generală pentru susținerea bugetelor locale ale UAT***

amalgamate, care se includ în legea bugetară anuală, conform pct.120 din Metodologia de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.925/2023, în vigoare de pînă la modificarea prin Hotărîrea Guvernului nr.269/2026.

35.1. În cazul amalgamării voluntare a unui municipiu/oraș de reședință de raion cu alte unități administrativ-teritoriale (sate/comune), suma transferurilor cu destinație generală pentru susținerea bugetelor locale amalgamate este suplimentată cu suma estimată a pierderilor provenite de la defalcările conform cotelor procentuale de la impozitul pe venit al persoanelor fizice (IVPF) în bugetele satelor comasate, stabilite prin Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale (pct.122 din Metodologia de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale).

35.2. În acest sens, *or.Leova ca unitate administrativ-teritorială amalgamată* va beneficia de venituri ratate provenite în urma pierderilor de la defalcările, conform cotelor procentuale de la IVPF în bugetele satelor comasate (Sărata-Răzești, Sîrma și Tochile-Răducani) pentru anii 2027-2029, suplimentar la suma transferurilor cu destinație generală pentru susținerea bugetelor locale amalgamate.

36. Utilizarea mijloacelor financiare din contul transferurilor cu destinație generală pentru susținerea bugetelor locale ale UAT amalgamate se va decide de către consiliile locale ale acestora, în funcție de necesitățile și prioritățile locale (pct.123 din Metodologia de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale).

37. ***Limitele transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat pentru susținerea bugetelor locale amalgamate (orașul Leova, raionul Leova și comuna Călinești, raionul Fălești)*** pentru anii 2027-2029, se conțin în ***anexa nr.6*** la prezenta circulară.

38. Totodată, pentru anul 2027, în bugetul de stat au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 9,3 mil.lei, destinate acoperirii obligațiilor salariale aferente lunii decembrie 2026 pentru personalul din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățămîntului, transferat la Agențiile Teritoriale pentru Educație (ATE), în conformitate cu prevederile alin.24) al art.VIII din Legea nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma "Restart în educație").

39. ***Limitele transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat, destinate acoperirii obligațiilor salariale pentru luna decembrie 2026,*** exigibile în luna ianuarie din anul 2027, se conțin în *anexa nr.7* la prezenta circulară.

40. Datele Biroului Național de Statistică privind numărul populației și structura demografică pe fiecare UAT, la situația din 1 ianuarie 2026, sunt disponibile la următoarea adresă: http://mf.gov.md/ro/buget/circulara-bugetară.

41. Urmare a implementării reformei ”Restart în educație”, în temeiul Legii nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative și a centralizării la nivel central (MEC) a mijloacelor pentru instituțiile de învățămînt primar, gimnazial, liceal și special, au fost modificați parametrii de calcul al transferurilor de echilibrare, ceea ce a determinat diminuarea veniturilor unor bugete raionale. În acest context, pentru anul 2027 în bugetul de stat sunt prevăzute ***transferuri de compensare*** a pierderilor de venituri generate de implementarea reformei.

42. ***Limitele transferurilor de compensare de la bugetul de stat către bugetele raionale*** pentru anul 2027 afectate de reforma ”Restart în educație”, se conțin în *anexa nr.8* la prezenta circulară.

43. La elaborarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029 pentru întreținerea ***aparatului președintelui raionului, direcțiilor, secțiilor, altor subdiviziuni din subordinea consiliilor raionale și aparatului primăriilor***, precum și pentru asigurarea activității angajaților în serviciile de deservire a clădirilor Consiliului raional/ primăriilor, urmează să se țină cont de prevederile actelor legislative și normative, precum:

- Hotărârea Guvernului nr.201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;

- Hotărârea Guvernului nr. 10/2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea personalului entităților din Republica Moldova;

- Hotărârea Guvernului nr.101/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor financiare pentru deservirea delegațiilor și persoanelor oficiale străine;

- Hotărârea Guvernului nr.1151/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la normativele de cheltuieli pentru desfășurarea conferințelor, simpozioanelor, festivalurilor etc., de către instituțiile publice finanțate de la bugetul public național.

Totodată, la elaborarea proiectului bugetului pentru anul 2027 este necesar să se țină cont de:

- normativele vizând numărul abonamentelor de telefoane de serviciu (cu excepția legăturii telefonice guvernamentale), faxuri, telefoane mobile pentru colaboratorii autorităților APL, aprobate prin decizia consiliului local respectiv în baza regulamentelor proprii elaborate în baza Hotărârii Guvernului nr.1362/2005 Cu privire la aprobarea Normativelor vizând numărul abonamentelor de telefoane de serviciu, faxuri, telefoane mobile pentru angajații autorităților administrației publice (cu excepția legăturii telefonice guvernamentale);
- normele vizând aprobarea numărului-limită al autoturismelor de serviciu și a parcursului-limită anual pentru un autoturism întru asigurarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu ale autorităților APL de ambele niveluri, aprobate prin decizia consiliului local, respectiv, în baza regulamentelor proprii elaborate în baza Hotărârii Guvernului nr.1053/2023 privind reglementarea utilizării autovehiculelor de serviciu de către autoritățile publice și autoritățile administrației publice.

44. La elaborarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029, autoritățile administrației publice locale, la estimarea cheltuielilor pentru **apărarea națională,** urmează să țină cont de prevederile Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Hotărârii Guvernului nr.77/2001 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea administrativ-militară și efectivul-limită al organelor administrativ-militare (cu modificările și completările ulterioare), Hotărârii Guvernului nr.631/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența militară, precum și de prevederile Hotărârii Guvernului nr.174/2026 cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen și cu termen redus în perioada aprilie-iulie 2026.

Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru activitatea administrativ-militară pentru proiectul de buget pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029, se vor prezenta conform *formularului nr.4* la prezenta circulară și însoțite de o notă informativă cu calcule argumentate.

45. La estimarea cheltuielilor pentru **protecția civilă și situații excepționale**, autoritățile APL urmează să țină cont de prevederile Hotărârii Guvernului nr.595/2018 pentru aprobarea Regulamentului-tip privind organizarea și funcționarea serviciului (postului) teritorial de salvatori și pompieri.

Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru protecția civilă și situații excepționale pentru proiectul de buget pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028-2029, se vor prezenta conform *formularului nr.5* la prezenta circulară și însoțite de o notă informativă cu calcule argumentate.

46. Cheltuielile pentru ramura ***„Învăţământ”***

Calculele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru acoperirea cheltuielilor din *învățământ* pentru anii 2027-2029 au fost efectuate ținînd cont de prevederile Legii nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma „Restart în educație”), care vizează reorganizarea sistemului de administrare a învățământului general, redistribuirea competențelor între autoritățile publice și redefinirea mecanismului de finanțare a instituțiilor publice de învățământ, după cum urmează:

46.1. ***Transferurile cu destinație specială pentru învățământul preșcolar*** au fost calculate și distribuite pentru fiecare UAT, de către Ministerul Educației și Cercetării, conform *Metodologiei de finanțare în bază de cost normativ a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.637/2025.

Totodată, transferurile cu destinație specială pentru învățământul preșcolar au fost ajustate cu următorii factori:

- indexarea normelor financiare pentru alimentarea copiilor din instituțiile de învățământ preșcolar în baza indicelui prețurilor de consum (*6,1%* - anul 2027*, 11,1%* - anul 2028 și *16,2%* - anul 2029);
- implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- acordarea compensațiilor bănești anuale în mărime de 4000 lei pentru personalul de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969/2018, în baza numărului de beneficiari prezentat de Ministerul Educației și Cercetării;
- redistribuirea mijloacelor financiare destinate complexelor educaționale, cu excepția mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia, în contextul implementării reformei „Restart în educație";
- volumul mijloacelor incluse în centralizator la nivelul Ministerului Educației și Cercetării, în temeiul prevederilor pct.50 din *Metodologia de finanțare în bază de cost normativ a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea,* aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.637/2025.

De asemenea, în contextul majorării normelor financiare de alimentare a copiilor din instituțiile de învățământ preșcolar, la estimarea volumului suplimentar de transferuri cu destinație specială s-a luat în calcul numărul copiilor la situația din 1 octombrie 2025 și numărul zilelor de alimentație pentru instituțiile de învățământ preșcolar (167 zile).

46.2. Proiectul bugetelor locale pentru anul 2027 și a estimărilor pentru anii 2028–2029 aferent ***învățământului primar și secundar*** a fost elaborat în concordanță cu prevederile Legii nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma "Restart în educație").

Volumul transferurilor cu destinație specială nu include mijloacele financiare aferente funcționării instituțiilor de învățământ primar, gimnazial, liceal și general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate, preluate în administrarea Agențiilor Teritoriale pentru Educație (ATE), acestea urmînd să fie planificate și finanțate în conformitate cu mecanismele stabilite de cadrul normativ aplicabil, ***cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți și a UTA Găgăuzia***.

Transferurile cu destinație specială pentru ***învățământul primar și secundar*** includ transferurile categoriale pentru școli primare, gimnazii și licee, *exclusiv pentru municipiile Chișinău și Bălți și a UTA Găgăuzia,* calculate conform Hotărârii Guvernului nr.868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea.

Cuantumul normativului valoric pentru un *„elev ponderat "* și a *normativului valoric pentru o instituție*, luat în calcul la stabilirea transferurilor categoriale, constituie:

- pentru anul 2027 – 23.990 lei și, respectiv, 1.293.310 lei;
- pentru anul 2028 – 25.881 lei și, respectiv, 1.395.286 lei;
- pentru anul 2029 – 27.560 lei și, respectiv, 1.485.785 lei.

Cu titlu informativ, comunicăm că la estimarea conform Hotărârii Guvernului nr.868/2014 a transferurilor categoriale pentru anii 2027-2029 au fost utilizate datele prezentate de Ministerul Educației și Cercetării conform ***anexei nr.9*** la prezenta circulară.

Totodată, pentru acordarea *dejunurilor calde* elevilor, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.80/2025 cu privire la alimentarea copiilor și elevilor din instituțiile publice de învățământ general și profesional tehnic secundar și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului, s-a luat în calcul numărul elevilor claselor I-IX, la situația din 1 octombrie 2025 (disponibil de facto la sfârșitul perioadei de gestiune), 171 zile de alimentație și norma de alimentație de 19,1 lei/zi pentru anul 2027, 20,00 lei/zi pentru anul 2028 și, respectiv, 20,90 lei/zi pentru anul 2029.

În legătură cu particularitățile specifice din planurile de învățământ privind *studierea limbilor minorităților naționale* și pentru studierea istoriei, culturii și tradițiilor poporului sunt luate în calcul mijloace financiare pentru acest scop. Respectiv, la estimarea volumului transferurilor cu destinație specială ce ține de finanțarea cheltuielilor respective, s-a ținut cont de datele prezentate de Ministerul

Educației și Cercetării privind numărul claselor planificate pentru asigurarea studierii limbilor minorităților naționale, precum și studierea istoriei, culturii și tradițiile poporului.

Referitor la *organizarea învățământului gimnazial și liceal pentru deținuții minori din penitenciare (municipiile Chișinău și Bălți),* transferurile includ mijloace pentru achitarea salariilor profesorilor, care activează în clasele din penitenciarele respective.

Transferurile pentru învățământul primar și secundar includ și mijloace în vederea *organizării și desfășurării examenelor de absolvire*, în conformitate cu Normativele de timp și de cheltuieli pentru organizarea și desfășurarea examenelor naționale de absolvire și a probei de admitere în învățământul general, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.935/2022.

Pentru *liceele-internat cu profil sportiv* s-a luat în calcul numărul elevilor claselor V-XII, la situația din 1 octombrie 2025 (disponibil de facto la sfârșitul perioadei de gestiune), 273 zile de alimentație și norma de alimentație de 94,70 lei/zi pentru anul 2027, 99,20 lei/zi pentru anul 2028 și, respectiv, 103,80 lei/zi pentru anul 2029.

Totodată, transferurile cu destinație specială pentru *învățământul primar și secundar* au fost ajustate cu următorii factori:

- indexarea normelor financiare pentru alimentarea elevilor din instituțiile de învățământ primar și secundar în baza indicelui prețurilor de consum (*6,1%* - anul 2027, *11,1%* - anul 2028 și *-16,2%* - anul 2029);
- implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- volumul cheltuielilor medii precedente per beneficiar, în baza numărului de elevi prezentat de Ministerul Educației și Cercetării;
- diferența dintre plafonul de cheltuieli estimat și suma transferurilor categoriale pentru instituțiile de învățământ primar și secundar;
- costul obligațiilor salariale aferente lunii decembrie 2026 pentru personalul din instituțiile de învățământ fără statut de persoană juridică, care vor fi achitate în luna ianuarie a anului 2027, prin transferuri de la bugetul de stat la bugetele locale, conform prevederilor art. VIII, alin.24), din Legea nr.200/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma „Restart în educație"), prezentat de Ministerul Educației și Cercetării;
- acordarea compensațiilor bănești anuale în mărime de 4000 lei pentru personalul de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969/2018, în baza numărului de beneficiari prezentat de Ministerul Educației și Cercetării;
- volumul mijloacelor incluse în centralizator la nivelul Ministerului Educației și Cercetării, în temeiul prevederilor din Anexa nr.1, pct.6, subpct.1^1) și 3^1) din Hotărârea Guvernului nr.868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea.

46.3. Transferurile cu destinație specială pentru ***învățământul special*** pentru mun. Chișinău au fost calculate în baza transferurilor aprobate pentru anul 2026.

Totodată, cheltuielile pentru învățământul special au fost ajustate cu următorii factori:

- indexarea normelor financiare pentru alimentarea elevilor din instituțiile de învățământ special în baza indicelui prețurilor de consum (*6,1%* - anul 2027, *11,1%* - anul 2028 și *16,2%* - anul 2029);
- implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- redistribuirea alocațiilor pentru susținerea claselor cu suport;
- acordarea compensațiilor bănești anuale în mărime de 4000 lei pentru personalul de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969/2018, în baza numărului de beneficiari prezentat de Ministerul Educației și Cercetării;

46.4. Transferurile cu destinație specială pentru ***învățământul extrașcolar*** au fost calculate în baza transferurilor aprobate pentru anul 2026 pentru instituțiile/măsurile respective.

Totodată, cheltuielile pentru învățământul extrașcolar au fost ajustate cu următorii factori:

- implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- asigurarea continuității activității instituției extrașcolare creată în anul 2026 (Casa Raională de Creație a Copiilor din raionul Rezina);

- acordarea compensațiilor bănești anuale în mărime de 4000 lei pentru personalul de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.969/2018, în baza numărului de beneficiari prezentat de Ministerul Educației și Cercetării.

La fel, sunt prevăzute mijloace financiare pentru organizarea și desfășurarea olimpiadelor raionale/municipale, în conformitate cu Regulamentul privind activitățile de susținere a elevilor capabili de performanțe înalte în învățământul general, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1002/2023.

46.5. ***Limitele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar, special și extrașcolar*** sunt atribuite la nivelul respectiv al bugetelor locale, în baza competențelor stabilite autorităților APL, în conformitate cu legislația privind descentralizarea administrativă și sunt prezentate în ***anexa nr.10*** la prezenta circulară.

46.6. Totodată, detalierea transferurilor respective pentru anii 2027-2029 pe subprograme și măsuri este reflectată în ***anexele nr.11,12*** **și** ***13*** la prezenta circulară.

46.7. Autoritățile APL pot prezenta propuneri de redistribuire a acestor alocații între subprograme și măsuri, în limita totală de transferuri, completând ***formularul nr.6*** pentru fiecare an separat. La fel, se vor prezenta propuneri de redistribuiri între autoritățile APL, în cazul modificării subordonării unor instituții sau alte cazuri argumentate. Aceste propuneri vor fi sub formă de redistribuiri echilibrate (+/-) față de alocațiile comunicate în *anexele nr.11,12* și *13* pe anii respectivi. În acest caz, la propunerile de redistribuire vor fi anexate copiile deciziilor Consiliilor locale respective.

Cu titlu informativ, se prezintă informația privind normele financiare pentru alimentarea copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ, care va servi drept suport pentru estimarea cheltuielilor privind asigurarea alimentării copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ, conform ***anexei nr.14*** la prezenta circulară.

48. Cheltuielile pentru ramura ***„Cultură, sport, tineret, culte și odihnă”***

Proiectele bugetelor locale pentru anul 2027 și a estimărilor pe anii 2028-2029 pe compartimentul *„Cultură, sport, tineret, culte și odihnă”* vor fi elaborate în conformitate cu prevederile actelor legislative și normative, indicate în ***anexa nr.15*** la prezenta circulară.

48.1. Sumele ***transferurilor cu destinație specială pentru școlile sportive*** au fost calculate în baza transferurilor aprobate pentru anul 2026. Totodată, transferurile cu destinație specială pentru finanțarea școlilor sportive au fost ajustate cu următorii factori:

- implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- deschiderea școlilor sportive noi;
- trecerea unor instituții din subordinea autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea în subordinea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.

48.2. ***Limitele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru finanțarea școlilor sportive*** pentru anul 2027 și estimările pe anii 2028-2029, se conțin în ***anexa nr.16*** la prezenta circulară.

48.3. Informația privind numărul beneficiarilor de compensații bănești anuale în mărime de 4000 lei, precum și volumul de alocații financiare din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru finanțarea școlilor sportive pentru anul 2027-2029 se conțin în ***anexa nr.17*** la prezenta circulară.

48.4. Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru școlile sportive se vor prezenta Ministerului Finanțelor, conform ***formularului nr.7*** la prezenta circulară.

48.5. Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru cultură, sport, tineret, culte și odihnă se vor prezenta, conform ***formularului nr.8*** la prezenta circulară.

49. Cheltuielile pentru ramura ***„Protecție socială”***

La elaborarea proiectului bugetelor locale pe anul 2027 și a estimărilor pe anii 2028-2029 la ramura *„Protecție socială”* se va ține cont de prevederile actelor normative în vigoare.

49.1. La estimarea transferurilor cu destinație specială pentru plățile sociale s-a ținut cont de mărimile stabilite conform actelor normative în vigoare.

49.2. ***Limitele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru finanțarea plăților sociale pentru anul 2027 și estimările pe anii 2028-2028,*** se conțin în ***anexa nr.18 și 19*** la prezenta circulară.

49.3. Plățile sociale includ:

49.3.1. Compensația pentru serviciile de transport, care prevede *compensația cheltuielilor pentru călătoria în transportul comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor) și compensația anuală pentru cheltuielile legate de serviciile de transport, care se acordă persoanelor cu dizabilități locomotorii, persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, copiilor cu dizabilități, precum și persoanelor care însoțesc persoane cu dizabilități severe sau copii cu dizabilități* – prevăzute în articolul 49 al Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr.60/1992. Prin urmare, cuantumul anual al compensației respective pentru anul 2027 va constitui:

- pentru persoane cu dizabilități severe și copiilor cu dizabilităţi în vârstă de până la 18 ani, precum și persoanelor care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilităţi (s-au estimat în mărime de 480 lei /trimestrial) -1920 lei/anual;
- pentru persoane cu dizabilități accentuate (s-au estimat în mărime de 240 lei/trimestrial) - 960 lei/anual.

Suplimentar la mărimile compensației menționate mai sus, persoanele cu dizabilități locomotorii (inclusiv copii cu dizabilități locomotorii în vârstă de până la 18 ani) beneficiază de un supliment în mărime de 270 lei /trimestrial – 1080 lei/ anual.

Condițiile de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport sunt stipulate în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1413/2016 (modificată prin Hotărârea Guvernului nr.368/2022).

49.3.2. Indemnizație pentru copii rămași fără ocrotire părintească și a celor rămași temporar fără ocrotire părintească:

- *indemnizație pentru copiii adoptați și cei aflați sub tutelă/curatelă,* conform prevederilor prevăzute în art.14 și 15 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Plata indemnizației pentru copiii adoptați constituie 800 lei/lunar pentru fiecare beneficiar.

Plata indemnizației unice pentru copiii plasați în serviciul de tutelă/curatelă în anul 2027 va constitui:

- indemnizație unică la plasament - 3688,7 lei;
- indemnizație lunară 1400,0 lei.

Condițiile de stabilire și plată a îndemnizațiilor pentru copiii adoptați sau cei aflați sub tutelă/curatelă sunt stipulate în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.581/2006 și Regulamentul cu privire la tipurile, cuantumurile și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesională și casă de copii de tip familial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1278/2018;

- *indemnizații pentru unele categorii de copii și tineri,* aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.132/2020 pentru anul 2027 constituie:
  - indemnizație lunară pentru întreținere în cuantum egal cu minimul de existență pentru anul precedent, în conformitate cu datele calculate de Biroul Național de Statistică;
  - indemnizație unică la absolvirea școlii de tip internat – 5000,0 lei;
  - indemnizație lunară pentru locațiunea locuinței – 500,0 lei;

- indemnizație unică pentru efectuarea cercetărilor și editarea tezei și lucrării de diplomă în ultimul an de studii – 500,0 lei;
- indemnizație unică la absolvirea instituției de învăţământ -10000,0 lei.

49.3.3. Indemnizaţii şi compensaţii pentru absolvenţii instituţiilor de învăţământ superior şi profesional tehnic din ţară, precum și ai instituțiilor de învățământ din străinătate, care întrunesc condițiile prevăzute de cadrul normativ și sunt angajați în funcții didactice în instituțiile publice de învățământ, în baza repartizării efectuate de Ministerul Educației și Cercetării.

Măsurile de susținere includ acordarea indemnizațiilor în primii 5 ani de activitate didactică de la repartizare, precum și compensarea cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ și consumul de energie termică și electrică, în condițiile prevăzute la art. 134 alin. (5) și (6) din Codul educației nr. 152/2014.

Modalitatea de calculare, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru susținerea cadrelor didactice tinere sunt stipulate în Hotărârea Guvernului nr.391/2024 cu privire la încadrarea tinerilor specialiști în câmpul muncii în funcții didactice vacante, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 255/2026.

49.3.4. Indemnizaţii pentru absolvenţii instituţiilor de învăţământ superior şi profesional tehnic de profil care, în primul an după absolvire se angajează, prin repartizare de către Ministerul Culturii, în instituţii publice din domeniul culturii şi în subdiviziuni structurale (cu sau fără personalitate juridică) ale autorităţilor publice locale ce desfăşoară activitate culturală în municipii, oraşe sau sate (comune) beneficiază în primii 3 ani de activitate de indemnizaţii unice din contul bugetului de stat, potrivit art.10 din Legea culturii nr.413/1999.

Modalitatea de calculare, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru susținerea tinerilor specialiști din domeniul culturii sunt stipulate în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.392/2024.

49.3.5. Prestațiile sociale pentru copiii plasați în serviciile sociale (bani de buzunar) - condițiile de stabilire și plată a indemnizațiilor zilnice pentru copii sunt stipulate în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.378/2018.

49.4. Serviciile sociale includ:

49.4.1. Centre de reabilitare a victimelor violenței în familie prezente în UTA Găgăuzia, potrivit Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr.45/2007;

49.4.2. Centre regionale HIV/SIDA, prezente în municipiile Chișinău și Comrat (UTA Găgăuzia), potrivit Hotărârii Guvernului nr.1010/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului – cadru privind organizarea și funcționarea Centrului social regional pentru asistența persoanelor infectate HIV/SIDA și a membrilor familiilor acestora și a standardelor minime de calitate.

49.4.3. Serviciul de mediator comunitar, potrivit Hotărârii Guvernului nr.557/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar.

49.5. Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru protecție socială se vor prezenta Ministerului Finanțelor, conform ***formularelor nr.9 și nr.10*** la prezenta circulară. Totodată, la proiectul bugetului pentru anul 2027 urmează a fi prezentată nota informativă cu specificările respective la ramura nominalizată.

49.6. Pentru anii 2027-2029 sunt prevăzute transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat pentru cantinele de ajutor social pentru autoritățile publice locale de nivelul I (din mijloacele Fondului de susținere a populației) în sumă de 3,7 mil.lei, care vor fi efectuate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

49.7. Limitele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat pentru cantinele de ajutor social pentru anii 2027-2029 se conțin în ***anexa nr.20*** la prezenta circulară.

49.8. ***Limitele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat pentru compensarea cheltuielilor pentru diferența de tarife la energia electrică și la gazele naturale*** utilizate de locuitorii din raioanele Anenii Noi, Dubăsari și Căușeni potrivit Legii nr.1435/2002 pentru compensarea

diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii localităților din raioanele Anenii Noi, Dubăsari și Căușeni, se conțin în ***anexa nr.18*** la prezenta circulară.

49.9. Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru compensarea cheltuielilor pentru diferența de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii din unele localități din raioanele Anenii Noi, Dubăsari și Căușeni se vor prezenta Ministerului Finanțelor, ***conform formularului nr.11*** la prezenta circulară, ținând cont de modificările legii respective, aprobate prin Legea nr.247/2026 (privind simplificarea legislației fiscale și vamale).

Totodată, la proiectul bugetului pentru anul 2027 urmează a fi prezentată nota informativă cu specificările respective.

49.10. Calculele privind necesarul de mijloace suplimentare, eventualele economii din contul transferurilor cu destinație specială, precum și propunerile de redistribuire a alocațiilor pentru plăți și servicii sociale între activități, cu argumentările de rigoare, vor fi transmise în format electronic la adresa de e-mail: rodica.sluhinscaia@mf.gov.md**.**

50. ***Limitele transferurilor pentru compensarea scutirilor de la plata impozitului funciar (venituri ratate) ale deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Rîbnița – Tiraspol pe anii 2027-2029***, ca urmare a aplicării Legii nr. 39/2006 privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a activității de întreprinzător desfășurate în localitățile din stânga Nistrului ale raionului Dubăsari și Hotărârii Guvernului nr. 567/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de compensare a veniturilor bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, ratate în legătură cu scutirea deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Rîbnița - Tiraspol de la plata impozitului funciar, plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și plata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, se prezintă în ***anexa nr.21*** la prezenta circulară.

51. Calculele privind estimarea cheltuielilor pentru compensarea ***scutirilor de la plata impozitului funciar (venituri ratate) ale deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Rîbnița – Tiraspol pe anii 2027-2029*** se vor prezenta Ministerului Finanțelor, ***conform formularului nr.12*** la prezenta circulară.

52. Cheltuieli pentru ***infrastructura drumurilor publice locale***

Pentru infrastructura drumurilor publice locale sunt repartizate mijloace conform Legii fondului rutier nr.720/1996 și Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale. Principala destinație a mijloacelor Fondului rutier este întreținerea, reparația și reconstrucția drumurilor publice naționale și drumurilor de interes raional (municipal).

52.1. ***Transferurile cu destinație specială către bugetele locale de nivelul al doilea pentru infrastructura drumurilor locale,*** sunt calculate în funcție de numărul de kilometri echivalenți administrați de către aceste autorități locale.

52.2. ***Limitele transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale nivelul al doilea pentru infrastructura drumurilor*** în anul 2027 și estimările pe anii 2028-2029, se conțin în ***anexa nr.22*** la prezenta circulară.

53. ***Cheltuielile pentru finanțarea investițiilor capitale.***

Investiții capitale publice (Eco K3 - 319) reprezintă cheltuielile bugetare care vizează reconstrucția, extinderea, restaurarea mijloacelor fixe existente și crearea mijloacelor fixe noi, inclusiv prin construcție.

La introducerea în sistemul informațional a cheltuielilor de investiții capitale, se indică codul proiectului de investiții capitale (cod PRO), generat în sistem de către beneficiarul proiectului. Codul proiectului de investiții capitale nu se indică la toate codurile economice, doar la cheltuieli reflectate la *Eco K3 - 319 Investiții capitale în active în curs de execuție*.

La etapa elaborării devizelor de cheltuieli pentru executarea lucrărilor de reparații și investiții capitale, se recomandă autorităților administrației publice locale să indice în denumirea obiectivului

în devizele de cheltuieli și în contractele de antrepriză **tipul de lucrări (reparația curentă, reparația capitală, reconstrucția sau construcția)**.

54. Contribuțiile obligatorii din partea APL la proiectele finanțate din surse externe se vor reflecta prin utilizarea unui cod de activitate specific (P3), având structura următoare: codul de activitate P3 va începe cu cifrele „60XXX", urmate de ultimele trei cifre ale codului proiectului în cauză „70XXX".

De exemplu: pentru un proiect identificat prin codul activității (P3) 70440, contribuția corespunzătoare va fi reflectată la codul activității (P3) 60440.

Prezentul mod de codificare se aplică în toate cazurile în care Acordul încheiat cu partenerul de dezvoltare prevede obligația de contribuție a Beneficiarului.

La elaborarea proiectului de buget pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029, la fel se vor utiliza codurile respective, în cazul când acordurile cu partenerii de dezvoltare prevăd contribuția APL:

- pentru proiectele noi – se va solicita concomitent deschiderea codurilor de proiecte (P3 70XXX) și a codurilor aferente contribuțiilor (P3 60XXX);
- pentru proiectele în proces de derulare – se va solicita doar codul pentru contribuție, asociat cu codul proiectului existent.

55. În conformitate cu prevederile art.19 al Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, autoritățile APL pot decide constituirea unui ***fond de rezervă*** în proporție de cel mult 2% din volumul cheltuielilor bugetelor locale.

VI Particularități în domeniul datoriei

56. ***Plafoanele datoriilor/garanțiilor interne și externe a UAT*** vor fi reflectate în proiectul bugetului local în monedă națională (lei), iar datoria și garanțiile externe a UAT și în dolari SUA. Recalcularea datoriei și garanțiilor externe în lei, se va efectua reieșind din cursul oficial al leului moldovenesc prognozat la finele anului de gestiune. La calcularea *plafonului datoriei externe a UAT* se va include și o marjă de eroare în mărime de 1,0% calculată din soldul datoriei, legată eventual de riscul valutar.

57. La proiectul bugetului local urmează să fie anexat ***Programul anual al împrumuturilor,*** conform ***formularului nr.13*** la prezenta circulară și ***Obiectivele politicii de administrare a datoriei UAT,*** ca părți componente ale acestuia.

Pentru elaborarea și stabilirea obiectivelor politicii de administrare a datoriei UAT se recomandă examinarea Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu 2026-2028", elaborat de către Ministerul Finanțelor (cel mai recent Program a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.838/2025).

58. Cheltuielile pentru serviciul datoriei pe anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029 se prezintă conform ***formularului nr.14*** la prezenta circulară.

59. Cheltuielile necesare pentru ***onorarea angajamentelor pe împrumuturile recreditate de stat în cadrul proiectelor investiționale*** pe anii 2027-2029 se vor estima în baza prognozei cursului mediu anual oficial, după cum urmează:

Indicatorii	**Proiect 2027**	**Estimat**	
		2028	**2029**
Dolar SUA / MDL	17,90	18,02	18,06
Euro / MDL	20,06	20,19	20,33
Yen japonez/MDL	0,155	0,149	0,145

60. Se recomandă APL planificarea mijloacelor financiare în proiectele bugetelor locale pe anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029 în scopul onorării datoriilor cu termen expirat, precum și a obligațiilor asumate în cadrul garanțiilor acordate întreprinderilor municipale, în cazul înregistrării de către acestea a datoriilor cu termen de achitare expirat.

61. De asemenea, se va prezenta informația privind suma împrumuturilor contractate/garanțiilor acordate precum și valorilor mobiliare emise pe termen lung de către APL pentru scopurile prevăzute în art. 15 din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale de la instituțiile financiare şi de la alţi creditori din interiorul țării și de la instituțiile financiare internaționale de peste hotare și termenul de rambursare a acestora pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029, conform ***formularului nr.15*** *la prezenta circulară.*

VII Alte particularități specifice și cerințe adiționale

62. Bugete pe programe și performanță

62.1. Implementarea bugetării pe programe la nivel local impune elaborarea/actualizarea, după caz, a programului de dezvoltare social-economică a UAT; analiza strategiilor naționale și sectoriale, precum și a priorităților stabilite la nivel local; analiza situației actuale pe domenii și formularea setului de programe/subprograme, activități; realizarea obiectivelor și indicatorilor de performanță stabiliți etc.

62.2. La elaborarea proiectelor bugetelor locale pe programe și performanță, pentru formularea programelor, scopurilor, obiectivelor și indicatorilor de performanță, APL vor aplica Metodologia bugetării pe programe (a se vedea capitolul XI al Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului), iar pentru estimarea costurilor - vor consulta Îndrumarul privind estimarea costurilor (a se vedea capitolul XII al Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului).

62.3. La revizuirea bugetelor pe programe, autoritățile publice locale, după caz, urmează să includă în propunerile de buget, informații sensibile la dimensiunea de gen, precum și obiective, scopuri cu indicatori de performanță.

62.4. Se recomandă autorităților administrației publice locale să contribuie, în limitele competențelor, la realizarea obiectivelor și activităților planificate în Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.203/2023.

63. Formatul de întocmire a propunerii de buget pentru anul 2027 și estimările pe anii 2028-2029, se conține în Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, sub-capitolul 7.3. „Elaborarea propunerilor/proiectelor de buget", în format unic, care este parametrizat în noul sistem informațional și nu poate fi modificat (a se vedea tabelul 7.1).

64. Astfel, proiectul/propunerea de *buget* întocmite în SI "Planificarea bugetului" pe anii 2027-2029 va include: indicatorii realizați în ultimii doi ani bugetari (2024-2025), indicatorii aprobați pentru anul 2026, proiectul de buget pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029.

65. Acțiunile necesare în procesul de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2027 și estimările pentru anii 2028-2029 ***vor derula în SI „Planificarea bugetului" din cadrul „Cabinetului electronic al autorității/instituției bugetare"***, cu respectarea pașilor indicați în **anexa nr.23** la prezenta circulară.

66. Suplimentar, în baza estimărilor efectuate pentru anii 2027-2029, Direcțiile finanțe ale UAT vor prezenta sinteza consolidată a proiectelor bugetelor locale de ambele niveluri, precum urmează:

66.1. Sinteza consolidată privind estimările proiectelor bugetelor locale pe anul 2027 conform clasificației funcționale, potrivit ***formularului nr.16*** la prezenta circulară.

66.2. Informația consolidată privind estimările bugetelor locale pe anii 2027-2029 conform clasificației economice, potrivit ***formularului nr.17*** la prezenta circulară.

66.3. Formularele nr.16 și nr.17 rămîn accesibile anul curent pentru completare în SIGFP, modulul „Trezoreria" (Trez 2), accesând meniul „Darea de seamă".

67. Având ca bază recomandările din prezentele particularități, autoritățile executive ale UAT de nivelul al doilea de comun cu Direcțiile finanțe a UAT, vor organiza, dirija și ghida autoritățile administrației publice locale de ambele niveluri în procesul de elaborare a proiectelor bugetelor locale pe anul 2027 și a estimărilor pe anii 2028-2029.

68. Odată cu prezentarea materialelor și formularelor solicitate de către Ministerul Finanțelor în termenul stabilit, urmează să fie finalizată și aprobată sinteza consolidată a proiectelor bugetelor locale de nivelul întâi și nivelul al doilea din **SI „Planificarea bugetului"** cu rolul de Direcție Finanțe a UAT (GFD).

Informații suplimentare pot fi obținute, referitor la:

- *venituri -* ☎ *(022) 26 2632; 26 26 23*
- *cheltuieli (informație de ordin general) -* ☎ *(022) 26 26 19*
- *particularitățile specifice ramurilor – în direcțiile finanțelor de ramură*
- *cheltuieli de personal -* ☎ *(022) 26 27 49, 26 27 52*
- *investiții capitale -* ☎ *(022) 26 26 78, 26 26 73*
- *datorii publice -* ☎ *(022) 26 26 98*
- *Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF) -* ☎ *(022) 82 22 22*